

HEKUMA-materialet

Lätt användbara bilder

Bilder som kan användas i samarbetet
med föräldrarna samt i den
pedagogiska verksamheten

Anne Ansellia Vare 10 och Minna Mökkönen Vare 1

fri översättning av Hanna Öster-Badawi, Pia Riihimäki, Johanna Karlsson och Åsa Forsell

The logo for Helsingfors, featuring the word "Helsingfors" in a bold, sans-serif font, enclosed within a black-outlined speech bubble shape.

Helsingfors

Samarbetet mellan daghem och föräldrar

Samarbetet med föräldrarna är en av daghemmets uppgifter. Att barnet börjar på daghem är en stor förändring i familjens liv. Daghemmet är för många familjer med invandrabakgrund det första ställe där de möter och bekantar sig med det finländska samhället. De broschyrer och meddelanden som daghemmet använder underlättar samarbetet och ger information om verksamheten. I det här materialet finns bilder som är till hjälp i olika vardagliga situationer.

Till samarbetet mellan föräldrarna och personalen på daghemmet hör att föra diskussioner om barnet. De är viktiga verktyg i samarbetet. Dessa diskussioner heter officiellt *samtal om barnets plan för småbarnspedagogik och plan för lärande i förskoleundervisningen*. För varje barn görs en egen plan som sträcker sig över hela daghemstiden. Barnets ålder avgör vilkendera plan som görs för barnet. Det är nödvändigt att ha gemensamma mål i frågor som rör barnet. Föräldrarna bör få tillräckligt med information om verksamheten på daghemmet, särskilt om ärenden som rör deras barn. Det är även viktigt att daghemspersonalen får information om barnet från föräldrarna. De gemensamma målen förenar alla berörda.

På daghemmet stödjer man barnets allmänna utveckling och uppväxt, inlärningsfärdigheter, språkliga utveckling och identitet. I barnets grupp tar man hänsyn till barnets modersmål och kultur enligt överenskommelse med föräldrarna. Föräldrarna ansvarar i första hand för att barnet bevarar sitt eget/sina egna modersmål och sin kultur. Personalen på daghemmet stödjer föräldrarna och ger dem information om barnets språkutveckling och betydelsen av det egna modersmålet.

På daghemmet kommer barnet i kontakt med barn i olika åldrar och på olika färdighetsnivåer – hens blivande kompisar. Barnet får erfarenhet av att vara medlem i och att ha relationer till andra barn i en grupp. En helt ny social värld öppnar sig för barnet. I denna värld finns det regler och tillvägagångssätt som ska förhandlas fram tillsammans, såsom regler för lekar, lekförlopp och hur olika konfliktsituationer löses.

Daghemspersonalen delar med sig av sina iakttagelser om barnet och hens vanor med föräldrarna. Diskussionerna mellan föräldrarna och personalen ger tilläggsinsikter om barnets erfarenheter, känslor, styrkor och sociala färdigheter. När mål och åtgärder utformas för den verksamhet som ska stödja barnets uppväxt och lärande, utgår man från det som överenskommit mellan föräldrarna och personalen.

Bilaga 1

Starten inom småbarnspedagogiken: *Att bekanta sig med daghemmet*-bilderna beskriver introduktionen på daghemmet. Ett barn lämnas i regel inte ensamt, det vill säga utan föräldrarnas närvaro, under de första dagarna på daghemmet. Föräldrarna ombes avsätta tid för introduktionen och komma överens med

daghemmet om ett tidsschema för den. I detta exempel fall är barnet på daghemmet utan sina föräldrar på den fjärde dagen i den första veckan. Den andra veckan börjar så att barnet är på daghemmet i två timmar utan sina föräldrar. Fotografier på föräldrarna och barnets egna saker skapar en känsla av trygghet hos barnet. Introduktionsperioden är viktig för barnet, men den är dessutom en möjlighet för föräldrarna att lära känna daghemmet och dess verksamhetskultur, att lägga grunden för samarbetet med personalen och att bekanta sig med andra föräldrar.

Bilaga 2

Med hjälp av frågorna i bilaga 2 kan föräldrarna berätta om sin kultur och livsåskådning. Det är viktigt att diskutera dessa frågor med daghemspersonalen redan under det inledande samtalet.

Bilaga 3

Barnets dag: Daghemspersonalen kan med hjälp av bilderna berätta om barnets dag för föräldrarna.

Bilagorna 4 och 5

Med hjälp av bilderna *Vad gjorde du idag på daghemmet/i förskolan* (bilaga 4) och *Vad gjorde du hemma/på veckoslutet* (bilaga 5) kan barnet beskriva olika händelser under dagen på daghemmet eller under veckoslutet hemma både på sitt modersmål och på daghemsspråket.

Bilagorna 6 och 7

Syftet med språkklockan (bilaga 6) är att hjälpa föräldrarna att skapa sig en bild av sitt barns kunskaper i modersmålet/modersmålen och att ge daghemspersonalen information om barnets kunskaper i modersmålet/modersmålen. Exempelfrågorna (bilaga 7) kan användas som stödfrågor av föräldrarna och personalen när de använder språkklockan för att diskutera vilka språk barnet talar med vem och i vilka situationer.

Bilagorna 8 och 9

Med stöd från personalen övar barnet kompisfärdigheter och att vara medlem i en grupp. Personalen diskuterar och förhandlar med barnet i olika situationer i vardagen. Bilderna fungerar som stöd för barnet (bilaga 8). Föräldrarna ska gärna diskutera det som bilderna beskriver hemma med barnet på sitt/sina modersmål.

Det är även viktigt att diskutera känslor med barnet och säga namnet på de olika känslorna på barnets modersmål. Att känna igen känslor övas med hjälp av bilder (bilaga 9).

Bilagorna 10–14

Med hjälp av bilderna på kläder kan daghemspersonalen, barnen och föräldrarna diskutera om de fyra årstiderna i Finland och om väderanpassad klädsel. Man ska gärna diskutera hemma om hur man klär sig och olika kläder på det egna modersmålet/de egna modersmålen.

Bilagorna 15–18

Med hjälp av bilderna på mat kan daghemspersonalen, barnen och föräldrarna diskutera om matkulturer och vad som ingår i olika maträtter. Man ska gärna diskutera hemma om mat, måltider, matkulturer och säga namnen på maträtterna på det egna modersmålet/de egna modersmålen.

Bilagorna 19–26

Vardagslivet och upplevelser tillsammans med föräldrarna är viktiga för barnets utveckling.

Språkinläringen sker på daglig basis – i huvudsak i växelverkan mellan vuxna och barnet. Barnet har möjlighet att tillägna sig nytt genom lekar, spel och andra aktiviteter. Spelplanerna (bilagorna 19–26) möjliggör en gemensam inlärningsupplevelse för barnet på daghemmet och hemma. Samtidigt får föräldrarna information om daghemmets verksamhet och lär sig idéerna bakom spelen.

Starten inom småbarnspedagogiken: Att bekanta sig med daghemmet källa: H-M Ahvonen 2014 (bilaga 1)

Vecka 1	1. dag	2. dag	3. dag	4. dag	5. dag	6. dag	7. dag
 UTELEK kl.							
 INNELEK kl.							
 LUNCH kl.							
 VILAN kl.							
 MELLANMÅL kl.							

Vecka 2	8. dag	9. dag	10. dag	11. dag	12. dag	13. dag	14. dag
 UTELEK kl.							
 INNELEK kl.							
 LUNCH kl.							
 VILAN kl.							
 MELLANMÅL kl.							

EXEMPEL PÅ FRÅGOR OM KULTUR OCH ÅSKÅDNINGSFOSTRAN (bilaga 2)

FRÅGORNA DISKUTERAS ENLIGT FAMILJENS BEHOV.

VILKA LEKAR LEKER
BARNET? VILKEN ÄR
BARNETS FAVORITLEKSAK?
VAR TYCKER BARNET OM
ATT LEKA?

VILKA SÅNGER KAN BARNET?
VILKEN ÄR BARNETS
FAVORITSÅNG?

HURDAN MAT TYCKER
BARNET OM? HAR BARNET
ALLERGIER ELLER ANDRA
RESTRIKTIONER?

FINNS DET NÅGOT
GÄLLANDE BARNETS
KLÄDSEL VI BÖR KÄNNA
TILL?

ÖNSKNINGAR GÄLLANDE
BARNETS HYGIEN
(WC-BESÖK)

VILKA FESTER FIRAR NI I ER
FAMILJ UNDER
KALENDSERÅRET?

HAR BARNET EN FAVORITSAGA
OCH/ELLER EN FAVORIT
SAGOFIGUR?
(BÖCKER, TV, FILM)

HAR NI FÖRT DISKUSSIONER MED
ERT BARN GÄLLANDE KULTUR,
RELIGION OCH
ÅSKÅDNINGSFOSTRAN?

TILL VILKEN RELIGION
TILLHÖR ER FAMILJ OCH
HUR SYNS DET I BARNETS
LIV?

HAR NI TILLSAMMANS MED
ERT BARN DISKUTERAT OM
LIVETS GRUNDFRÅGOR
(FÖDSEL, DÖD, RÄDSLOR)

SAMTALAR, BERÄTTAR OCH KOMMER ÖVERENS OM VERKSAMHETSPRINCIPERNA INOM
SMÅBARNSPEDAGOGIKEN; ENHETENS VERKSAMHETSPLAN
(HUR SYNS MÅNGFALDEN AV KULTURTRADITIONER I VARDAGEN)

i dag. (bilaga 3)

Verksamhet:

☐ Vi spelade spel

☐ Vi gympade

☐ Vi målade

☐ Vi sjöng/spelade instrument

☐ Vi läste en bok/böcker

☐ Vi gick på utfärd

Måltider:

Barnet åt

☐ litet

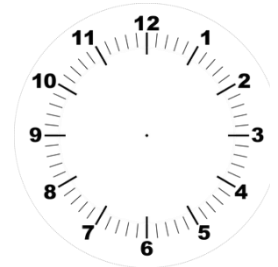

☐ mycket

Vilan:

Barnet sov i _____ timmar

Utevistelse:

☐

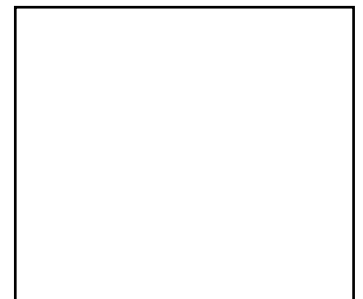
Lekar:

☐

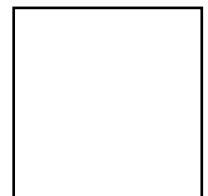

☐

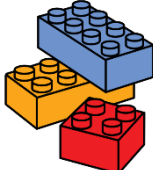
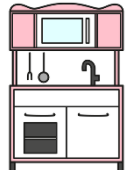
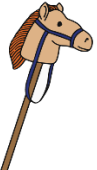
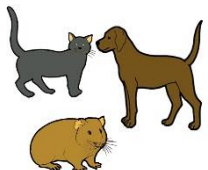
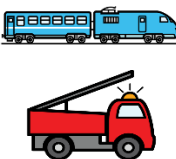
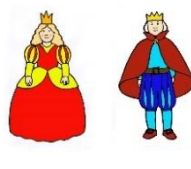
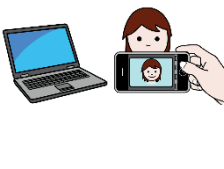
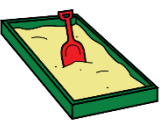
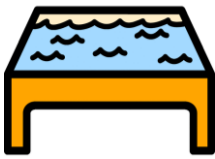
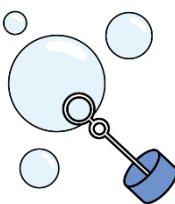

☐

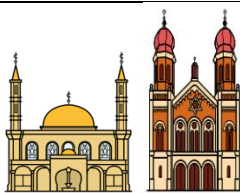
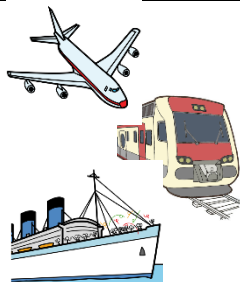
Barnets humör idag:

VAD GJORDE DU IDAG PÅ DAGHEMMET/I FÖRSKOLAN? (bilaga 4)

				
LEKA	LEGON	HEMLEK	DOCKLEK	KÄPPHÄST
				
DJURLEK	PYSSLA/MÅLA	LÄSA	BIL-/TÅGLEK	BYGGA
				
DOCKHUS	PUSSEL	SPELA	LÄKAR-LEK	BUTIKSLEK
				
SLOTT	ROLL-LEK	RIDDARLEK	DIGITAL KOMPETENS	SJUNGA
				
SANDLEK	UTELEK	FOTBOLL	SPRINGA	UTFÄRD
				
CYKLA	VATTENLEK	SÅPBUBBLOR	ÅKA PULKA	VINTERSPORT

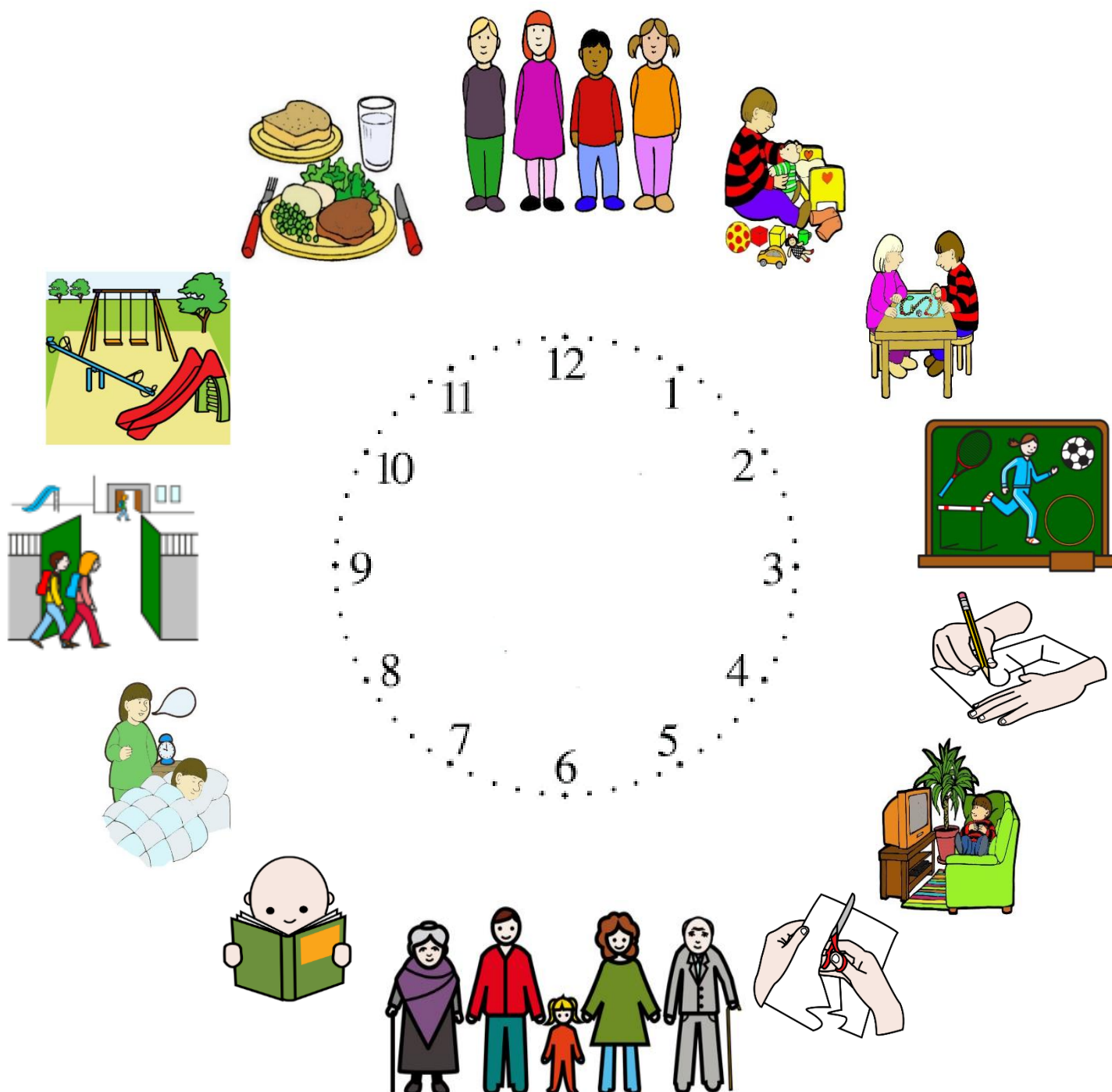
VAD GJORDE DU HEMMA/PÅ VECKOSLUTET? (bilaga 5)

				
LEKA	EN VÄN	LAG MAT	EN AFFÄR	LÄSA
				
CYKLA	UTFÄRD	MOTIONERA	RASTA HUNDEN	SPELA FOTBOLL
				
EN LEKPARK	SPELA SPEL	ETT BIBLIOTEK	GYMPA	ETT CAFÉ
				
DANSA	SIMMA	FÖREVISNING/ BIOGRAF	STÄDA	TITTA PÅ TV/SPELA TVSPEL
				
EN MOSKÉ/ SYNAGOGA	EN KYRKA	SJUK	BARNKALAS	EN FRISÖR
				
EN BASTU/DUSCH	RESA	EN FAMILJEFEST	VINTERSPORT	RITA/PYSSLA

SPRÅKKLOCKA (bilaga 6)

Exempelbilder för samtal med vårdnadshavarna.

Vad gör barnet – med vem och på vilket språk?

Pietikäinen, Dufva & Mäntylä 2010, Nurminen 2017
Em. Lähteistä muokattu Helaakoski ja Mökkönen 2017 ja 2018

FRÅGOR I ANSLUTNING TILL SPRÅKKLOCKAN (bilaga 7)

Exempelfrågor som stöd för samtal med vårdnadshavare.

Vad gör barnet – med vem och på vilket språk?

 • Vilka språk talar barnet med sina vänner? • Var och hur ofta träffar barnet sina vänner?	 • På vilket språk leker barnet? • Hurdana lekar leker barnet?
 • Hurdana spel spelar barnet? • På vilket språk och med vem?	 • Har barnet en hobby? • Vilket språk används där?
 • Tycker barnet om att rita/färglägga?	 • Vad, på vilka språk och hur mycket tittar barnet på TV/Dvd? • Tillsammans med vem?
 • Har barnet övat att använda tex sax?	 • Vilket språk använder ni vid måltider? • Har barnet ordförråd för begrepp gällande mat och måltider?
 • På vilket språk och hur ofta läser ni böcker eller pratar om böcker eller bilderna i dem? • Använder ni bibliotekstjänster?	 • På vilket språk läser/berättar ni sagor på kvällen?
 • Med vem kommer barnet till daghemmet/familjedagvården? • På vilket språk diskuterar ni på vägen till/från daghemmet?	 • Med vem är barnet ute? • Vilket språk använder barnet och hur klarar sig barnet på sitt modersmål i lekarna?
 • Vilka släktingar/bekanta är viktiga för barnet? • Vilket/vilka språk talar barnen med dem? • Förstår släktingar/bekanta barnet? • Förstår barnet släktingar/bekanta?	

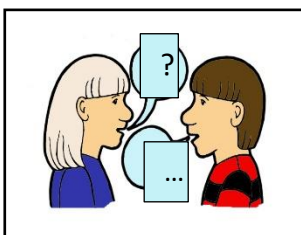
Helaakoski ja Mökkönen 2017 ja 2018

KOMPISFÄRDIGHETER (bilaga 8)

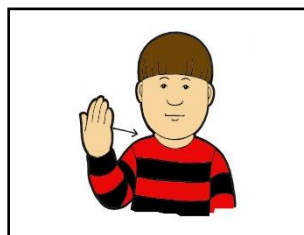
HUR KOMMER JAG MED I LEKEN/SPELET?

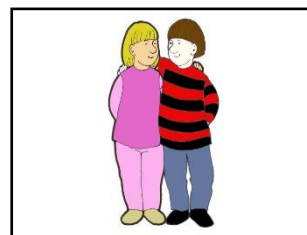
OM DU VILL LEKA/SPELA
MED EN VÄN...

FRÅGA: KAN JAG KOMMA
MED I LEKEN?

JA, DU KAN KOMMA MED

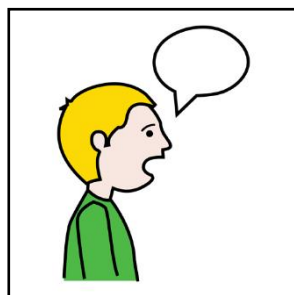

VI ÄR VÄNNER

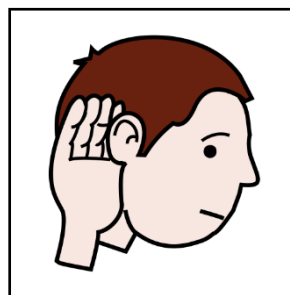
ATT KOMMA ÖVERENS EFTER GRÄL

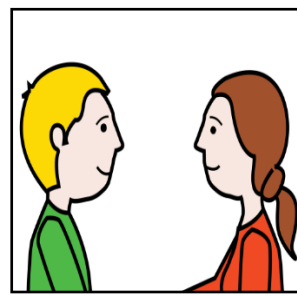
VI GRÄLAR

KOMPISEN BERÄTTAR

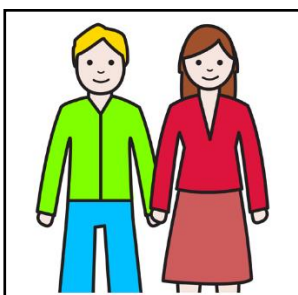
JAG LYSSNAR

VI DISKUTERAR TURVIS

VI KOMMER ÖVERENS OCH
SÄGER FÖRLÅT

VI ÄR KOMPISAR IGEN

VI LEKER TILLSAMMANS

VI ÄR GLADA

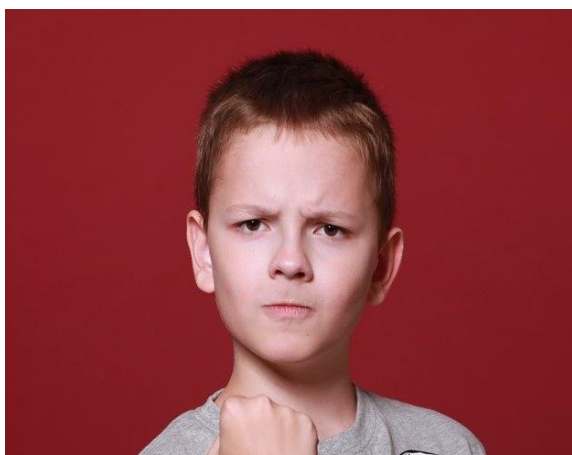
KÄNSLOBILDER (bilaga 9)

GLAD

LEDSEN

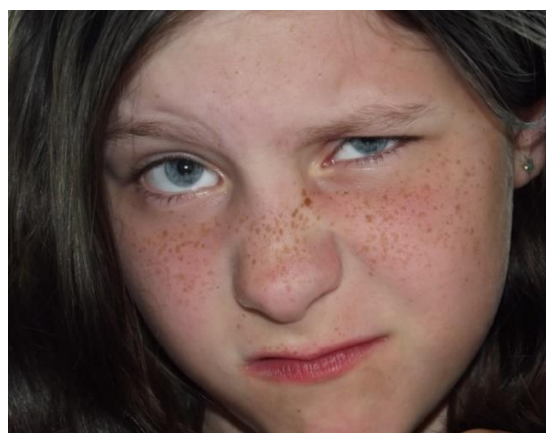
ARG

RÄDD

FÖRVÅNAD

AVSKY

INNEKLÄDER/RESERVKLÄDER (bilaga 10)

EN MUNKJACKA

EN COLLEGETRÖJA

EN LÅNGÄRMAD T-SKJORTA

EN KORTÄRMAD T-SKJORTA

STRUMPBYXOR

LEGGINGS

EN KJOL

BYXOR

LÅNGKALSONGER

INNESKOR

STRUMPOR

KALSONGER

TROSOR

ETT LINNE

UTEKLÄDER TILL HÖSTEN (bilaga 11)

BYXOR

STRUMPOR

EN HALSDUK

EN MÖSSA

EN YLLETRÖJA

SKOR

FINGERVANTAR

EN OVERALL

EN JACKA

REGNHANDSKAR

GUMMISTÖVLAR

EN REGNJACKA

REGNBYSOR

UTEKLÄDER TILL VINTERN (bilaga 12)

EN VÄRMEOVERALL

ETT HALSSKYDD

EN VINTERJACKA

VINTERBYXOR

EN VINTEROVERALL

EN HJÄLMMÖSSA

EN YLLEMÖSSA

EN HATT

EN HALSDUK

VINTERHANDSKAR

VINTERHANDSKAR

YLLESOCKOR

VINTERSKOR

UTEKLÄDER TILL VÅREN (bilaga 13)

BYXOR

STRUMPOR

EN MÖSSA

EN SCARF

EN TRÖJA

SKOR

EN OVERALL

FINGERVANTAR

EN JACKA

REGNHANDSKAR

REGNJACKA

GUMMISTÖVLAR

REGNBYSOR

UTEKLÄDER TILL SOMMAREN (bilaga 14)

EN KORTÄRMAD T-SKJORTA

EN LÅNGÄRMAD T-SKJORTA

SHORTS

EN KJOL

EN KLÄNNING

BYXOR

EN JACKA

ETT BÄLTE

EN SKÄRMMÖSSA/KEPS

SANDALER

EN SCARF

SPORTSKOR

MORGONMÅL/MELLANMÅL (bilaga 15)

SPANNMÅL

KOKA

GRÖT

KNÄCKEBRÖD

RÅGBRÖD

SEMLA/FRALLA

LJUST BRÖD

TOMAT

GURKA

OST

SKINKA

SALLAT

PAPRIKA

MOROT

KÅLROT

PIZZA

YOGHURT

BÄRSOPPA

MJÖLK

KAKAO

SAFT

VATTEN

FRUKTER OCH BÄR (bilaga 16)

VINDRUVOR

PÄRON

APELSIN

BANAN

ÄPPLE

ANANAS

PLOMMON

PERSIKA

VATTENMELON

JORDGUBBE

BLÅBÄR

HALLON

KÖRSBÄR

LINGON

SVARTA VINBÄR

RÖDA VINBÄR

HJORTRON

EFTERRÄTTER (bilaga 17)

PANNKAKA

BÄRPAJ

FRUKTSALLAD

GLASS

TÅRTA

KEX

BULLE

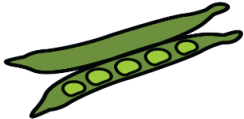
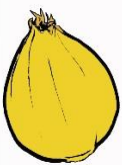
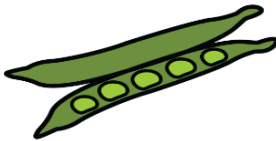
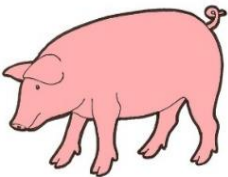
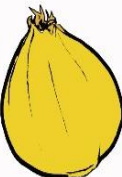
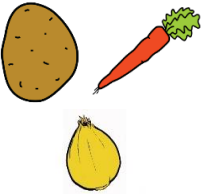
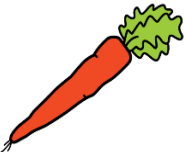
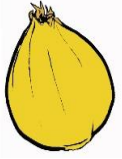
KRÄM

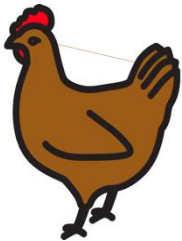
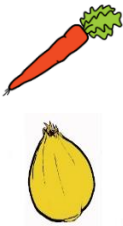
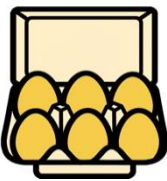
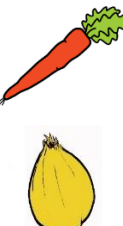
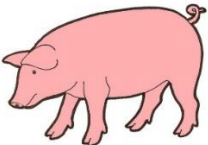
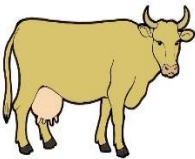

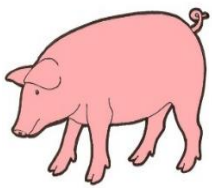
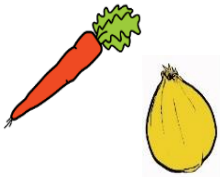
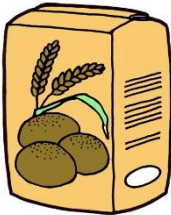
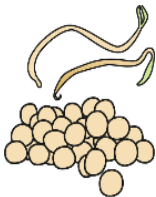
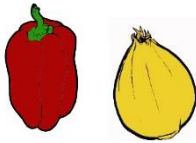
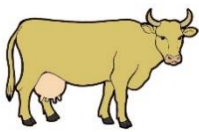
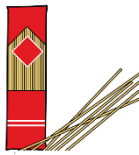
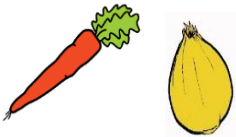
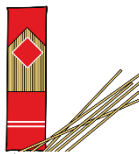
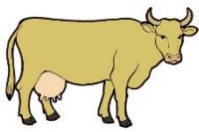
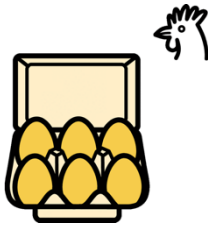
KRYDDKAKA

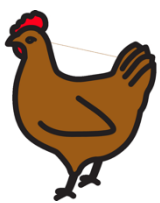
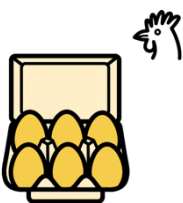
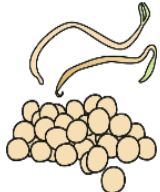
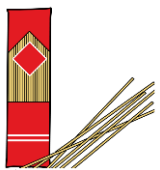
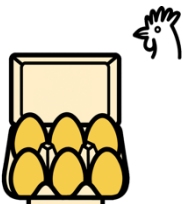
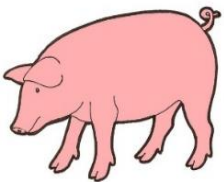
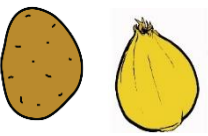
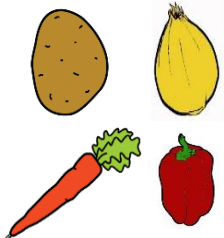
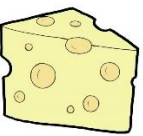
LUNCH (bilaga 18)

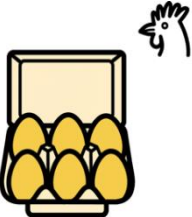
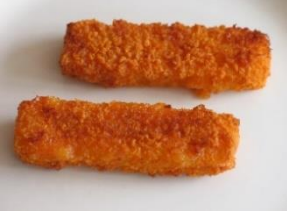
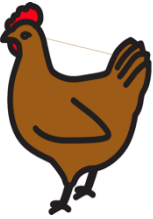
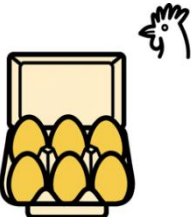
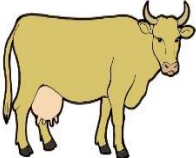
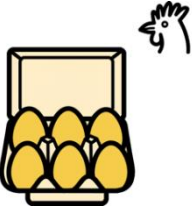
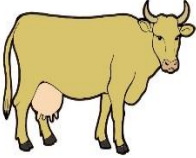
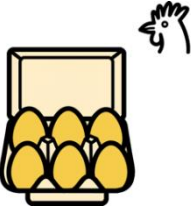
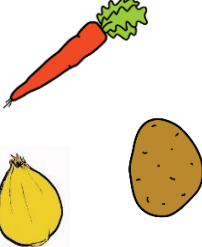
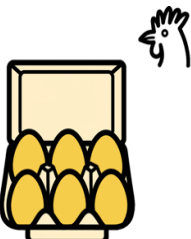

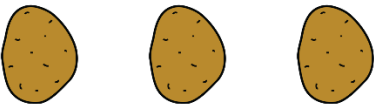
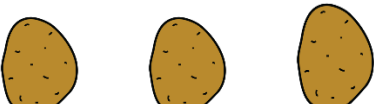
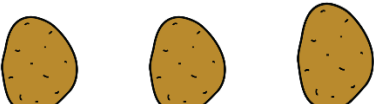
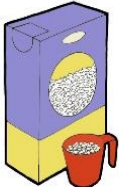
				
ÄRTER	MOROT	LÖK	KOKA	MOROTSÄRTSOPPA
				
ÄRTER	GRIS	LÖK	KOKA	ÄRTSOPPA
				
FISK	ROTFRUKTER	DILL	KOKA	FISKSOPPA
				
MOROT	POTATIS	LÖK	KOKA	GRÖNSAKSPURÉ-SOPPA

 HÖNA	 POTATIS	 GRÖNSAKER	 KOKA	 HÖNSSOPPA
 SPENAT	 MJÖLK	 ÄGG	 KOKA	 SPENATSOPPA
 RÖDBETA	 POTATIS	 GRÖNSAKER	 KOKA	 RÖDBETSPURÉ-SOPPA
 GRIS	 POTATIS	 MOROT	 KOKA	 KORVSOPPA
 NÖT/KO	 POTATIS	 MOROT	 KOKA	 KÖTTSOPPA

 GRIS	 GRÖNSAKER	 MJÖL	 KOKA	 KORVSÅS
 SOJABÖNA	 GRÖNSAKER	 MJÖL	 KOKA	 SOJAKORVSÅS
 NÖT/KO	 SPAGETTI	 TOMAT	 KOKA	 SPAGETTI OCH MALETKÖTTFÄRSSÅS
 GRÖNSAKER	 SPAGETTI	 TOMAT	 KOKA	 GRÖNSAKSPASTA
 NÖT/KO	 MAKARONI	 ÄGG	 GRÄDDA	 MAKARONILÅDA

 HÖNA	 MAKARONI	 ÄGG	 GRÄDDA	 HÖNSPASTA
 SOJABÖNA	 SPAGETTI	 TOMAT	 KOKA	 SOJABOLOGNESE
 SPENAT	 MJÖLK	 ÄGG	 STEKA	 SPENATPLÄTTAR
 GRIS	 ROTFRUKTER	 GRÄDDE	 GRÄDDA	 SKINKFRESTELSE
 GRÖNSAKER	 GRÄDDE	 OST	 GRÄDDA	 GRÖNSAKS-FRESTELSE

				
FISK	MJÖL	ÄGG	GRÄDDA	FISKPINNAR
				
HÖNA	MJÖL	ÄGG	GRÄDDA	BROILERBULLAR
				
NÖT/KO	MJÖL	ÄGG	GRÄDDA	KÖTTBULLAR
				
NÖT/KO	MJÖL	ÄGG	GRÄDDA	KÖTTFÄRSBIFF
				
GRÖNSAKER	MJÖL	ÄGG	GRÄDDA	GRÖNSAKSBIFF
				
				GRÖNSAKSBULLAR

 POTATIS	 KOKA	 POTATISMOS
 POTATIS	 GRÄDDA	 KLYFTPOTATIS
 POTATIS	 KOKA	 KOKT POTATIS
 RIS	 KOKA	 KOKT RIS
 SALLAT MOROT PAPRIKA GURKA	 SKÄRA	 SALLAD

SPELUNDERLAG INNEKLÄDER (bilaga 19)

SPELUNDERLAG UTEKLÄDER SOM ANVÄNDS PÅ HÖSTEN (bilaga 20)

SPELUNDERLAG UTEKLÄDER SOM ANVÄNDS PÅ VINTERN (bilaga 21)

SPELUNDERLAG UTEKLÄDER SOM ANVÄNDS PÅ VÅREN (bilaga 22)

SPELUNDERLAG UTEKÄDER SOM ANVÄNDS PÅ SOMMAREN (bilaga 23)

SPELUNDERLAG MORGONMÅL/FRUKOST (bilaga 24)

SPELUNDERLAG FRUKTER OCH BÄR (bilaga 25)

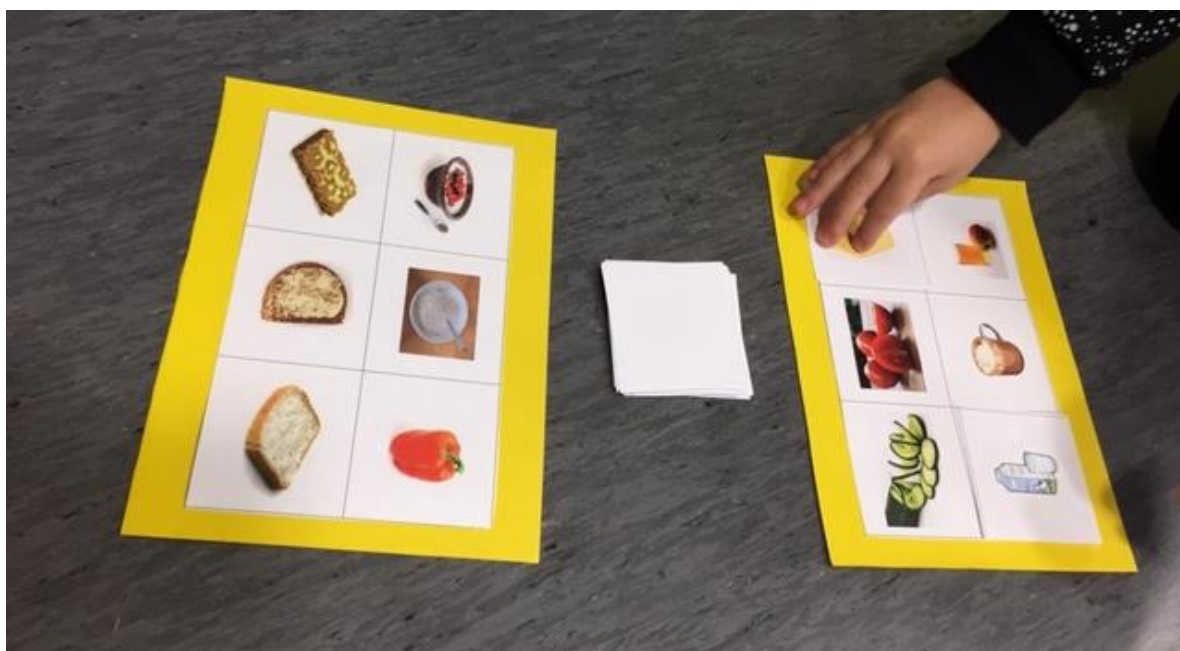
SPELUNDERLAG ÅRSTIDER OCH KÄDER (bilaga 26)

EXEMPEL PÅ HUR SPEL- OCH BILDBOTTNEN KAN ANVÄNDAS

Materialets spelplaner och bilder kan användas för lotto- och bingospel (se bilderna nedan). Spelplanerna kan även utnyttjas i samarbetet med vårdnadshavarna. Vårdnadshavarna kan spela de olika spelen hemma på sitt modersmål tillsammans med barnet. När barnet får lära sig centrala begrepp på alla språk hen använder, blir språkinläringen effektivare.

Bildlotto

(Ni behöver spelplaner och kort med samma bilder som på spelplanerna.)

Lägg korten med bilder i en hög med bildsidan nedåt. Alla spelare tar ett kort i tur och ordning. Om bilden på kortet även finns på spelarens spelplan, får spelaren lägga kortet på sin spelplan. Den spelare vars spelplan fylls först vinner spelet.

En annan spelversion: Alla spelare lyfter ett kort i tur och ordning. Om bilden på kortet *inte* finns på spelarens spelplan, frågar hen:

- Vem hen kan hjälpa?
- Vem har den här bilden på sin spelplan?
- Barnen övar sig att till exempel fråga "Kan jag få mössan" och att sedan säga "Varsågod" och "Tack".
- Målet är inte att vinna, utan spelet fortsätter för alla spelare så länge som man kan hjälpa andra.

Ett bra sätt att öva ordförrådet är att alltid säga högt vad bilden på ett kort föreställer.

Man kan komma överens om att den som lyfter ett kort med en bild som även finns på hens spelplan (kortet läggs då på spelplanen) får lyfta ett kort till.

Bildbingo

Ni behöver spelplaner och kort med samma bilder som på spelplanerna, samt spelmarker (t.ex. stenar eller knappar).

Bingo är ett turspel, där varje spelare har ett bingorutfält med bilder. En av spelarna väljs till "lottdragare" med uppgift att ta ett bildkort ur påsen eller korgen och säga högt vad bilden föreställer. Den spelare som har samma bild i sitt rutfält kan lägga en spelmark i rutan i fråga. Spelet fortsätter ända tills någon får en fullständig vågrät eller lodrät rad av spelmarker. Den spelare som först får en komplett rad ropar "bingo" och vinner spelet.

Minnesspel

Ni behöver kort med bilder, två av varje (t.ex. två likadana bilder på en regnrock).

I minnesspelet läggs bilderna med bildsidan nedåt och när spelaren vänder ett kort säger hen högt vad bilden föreställer. Man kan diskutera om varje bild. Minnesspelet tränar barnets korttidsminne och främjar inlärnigen av ord.

För minnesspelet behövs minst två spelare. Korten blandas och läggs med bildsidan nedåt. En spelare vänder två kort och om bägge kort har samma bild, bildar de ett par. Spelaren får då behålla korten och fortsätta med att vända kort. Om korten har olika bilder, lägger spelaren ner korten med bildsidan nedåt och turen går till följande spelare. Spelet fortsätter och spelarna försöker minnas var vart kort finns. Spelaren med flest bildpar vinner.

Hemlek

Korten med maträtter kan användas som stöd för leken i hemleken. Barnet kan med hjälp av bilden leta efter ingredienserna för den maträtt som hen valt.

Den vuxnas roll i språkmedveten lek

Den vuxnas stöd är viktigt för ett barn som är på nybörjarnivå i språket. Den vuxna säger, upprepar, räknar högt och är med i leken för att stödja barnet språkligt. På så sätt kan man säkerställa att barnet deltar i leken (t.ex. med hjälp av bilder) samt hålla igång och stödja diskussionen. Målet är barnet bygger upp ett ordförråd och lär sig några grundläggande meningar.

I fråga om ett barn som är längre hunnet språkligt är den vuxna med som stöd i leken samt lär barnet nya ord och ger exempel på satsbyggnader. Den vuxna diskuterar, frågar, reflekterar tillsammans med barnen i syfte att berika det språk som används i leken och utmana barnens språkfärdigheter. Hen smyger in nya ord i leken till exempel genom att föreslå olika vändningar i leken. Det rör sig redan om ett ordförråd som är mer fördjupat och mer beskrivande – om ett mer berättande språk. Det är även naturligt att använda ramsor, sånger och gåtor som passar temat för leken. Detta är även ett ypperligt tillfälle för vårdnadshavarna att överföra traditionella sånger och ramsor i sin kultur till barnet.

Lunchkort för att stärka det matrelaterade ordförrådet

På lunchkorten finns en bild på en del av måltiderna på daghemmens matsedel. Det kan vara svårt för barnet att gissa vad olika maträtter innehåller. Bilderna visar emellertid ingredienserna i maten, vilket möjliggör vuxenstödd övning i matrelaterade ord. Det är skäl att använda bilderna dagligen för att få tillräckligt med upprepningar och för att befästa ordförrådet hos barnet.

Bilderna kan skrivas ut i A3-storlek och klippas radvis till strimlor. På så vis kan en dags mat i taget behandlas. Bilderna används som stöd för talet, eftersom kombinationen av bilder och tal är ett effektivare sätt att nå varje barn.

Bilder på kläder som stöd i vardagen

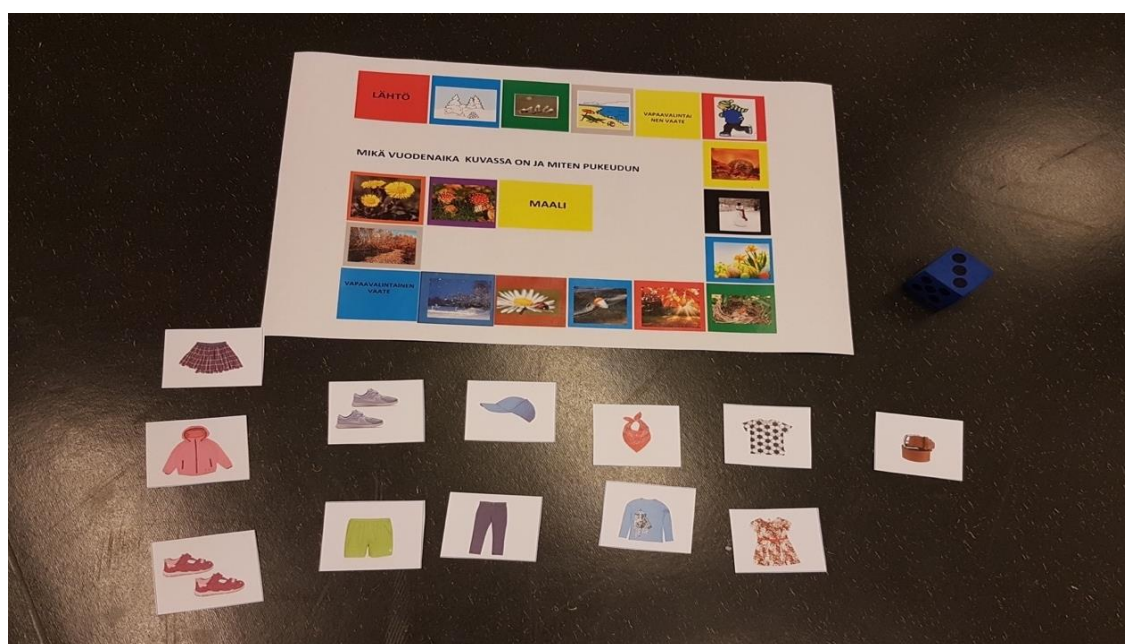
Helposti käyttöön otettavat kuvapohjat (Ansellia & Mökkönen 2019)

Bilderna på kläder kan i storlek A3 till exempel fästas på väggen i daghemmets tambur. På så vis kan man på ett naturligt sätt öva och repetera ord som har med kläder att göra samt stödja diskussionen med barnen. Dessutom får barnen vid behov något att sysselsätta sig med medan de väntar. Till exempel kan man säga namnet på olika klädesplagg, och sedan visa upp ett klädesplagg och fråga vad det heter. Förslag på följdfrågor: "Har du detta klädesplagg" och "Vilken färg är ditt klädesplagg". Även matematiska begrepp kan övas i påklädningssituationer, där man sorterar kläder efter färg, storlek, material eller någon annan egenskap.

Bilderna på kläder visar vilka kläder barnet behöver inomhus och utomhus på daghemmet under olika årstider. Bilderna kan dessutom användas för att visa för *vårdnadshavarna* vilka kläder barnet behöver.

Brädspel: kläder efter årstid

I detta spel övar sig barnen i att identifiera årstider och att välja kläder efter väder. Brädspel är ett ypperligt sätt att öva kompisfärdigheter. Barnet lär sig att vänta på sin tur, hantera besvikelser samt räkna och uppfatta siffror på tärningen och spelplanen.

Ni behöver spelplanen, spelmarker, en tärning och korten med bilder på kläder.

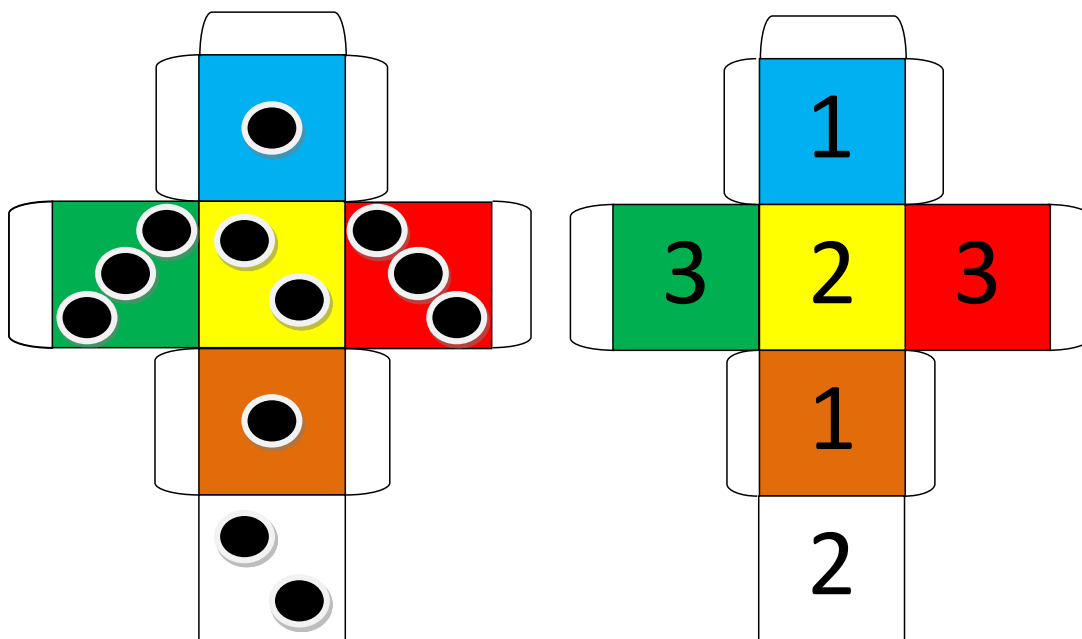
Spelaren kastar tärningen och flyttar sin spelmark. Hen ska därefter gissa årstiden i rutan. Näst ber den vuxna hen att fundera vilka kläder är lämpliga för årstiden i fråga med hjälp av korten. Om spelaren får båda rätt, får hen behålla kortet med klädesplagget. Den som i slutet av spelet har flest kort vinner spelet.

En annan spelversion: spelplan, spelmarker, en tärning och fyra pappersdockor (en per årstid), samt kläder för de olika årstiderna och bilder på årstiderna

Spelet med pappersdockor börjar med att spelarna väljer pappersdockor för varje årstid. Som stöd för minnet kan årstidskortet placeras ovanför pappersdockan. Spelaren kastar tärningen och flyttar sin spelmark. Därefter ska hen gissa årstiden i rutan och klä på rätt pappersdocka efter årstiden i fråga. Den pappersdocka som först är fullt påklädd vinner. I spelet tävlar pappersdockorna, inte spelarna.

Tärningar för brädspel

Källor:

Ahvonen, Hanna-Mari: Astrid aloittaa päivähoiton päiväkotia Eirassa, 2014

Alitolppa-Niittamo A., Fågel S., Säävälä M., Olemme muuttaneet – ja kotoudumme, Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä, 2013, Väestöliitto.

Haapasalo, Petäjä, Vuorelma, Glad, Sandén, Pulkkinen ja Tahvanainen, Varhaiskasvatus katsomusten keskellä, 2017, Lasten Keskus.

Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelma 2016

Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma 2017

Helenius J., Reissuvihkosta dialogiin – ideoita kodin ja koulun yhteistyöhön, 2013, Vantaan, Nurmijärven, Suomen Vanhempainliiton ja Turun yliopiston Tehostetun ja erityisen tuen kehittämisverkosto.

Karila K., Alasuutari M., Hännikäinen M., Nummenmaa A., Rasku-Puttonen H., Kasvatusvuorovaikutus, 2006, Gummerus Kirjapaino Oy.

Korhonen V., Puukari S., Monikulttuurinen ohjaus- ja neuvontatyö, 2013, PS-kustannus.

Laaksonen V. ja Repo L., Kaveritaitoja, 2017, Folkhälsan

Lämsä, Anna-Liisa, Mun on paha olla, Näkökulmia lasten ja nuorten psyykkiseen hyvinvointiin, 2009, PS-kustannus.

Lämsä, Anna-Liisa, Verkosto vahvaksi, Toimiva vuorovaikutus perheiden kanssa, 2013, PS-kustannus.

Pihlaja P., Viitala R., Varhaiserityiskasvatus, 2018, PS-kustannus.

Sainio T., Maahanmuuttajataustaisten lasten ja perheiden kohtaaminen varhaiskasvatuksessa pääkaupunkiseudun kunnissa, Tilannekartoitus, 2017, Varhaiskasvatus säätiö.

Säävälä M., Koti, koulu ja maahan muuttaneiden lapset, Oppilashuolto ja vanhemmat hyvinvointia turvaamassa, 2012, Väestöliitto.

Varhaisen tuen palvelut maahanmuuttajataustaisille perheille, Ammattilaisten ja vanhempien kokemuksia, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 68/2015

Bildkällor:

Bilaga 1:

Bilder: Papunetin kuvapankki, papunet.net, Sergio Palao/ARASAAC ja Elina Vanninen

Bilaga 2:

Nuotti: PixabayLicense

<https://pixabay.com/en/music-notes-sheet-music-3327192/>

Uskonnolliset symbolit: Public Domain

https://fi.m.wikipedia.org/wiki/Tiedosto:Religious_syms.svg

Bilaga 3:

Laulava lapsi: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/photos/ihana-lapsi-laulu-gospel-kirkko-3484742/>

Nuotti: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/illustrations/huomautus-musiikki-nuottiavain-1314942/>

Maalaus: Anne Ansellia ja Minna Mökkönen

Koripallo: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/96856>

Syksyinen metsä: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/ihmiset-tasapaino-mets%C3%A4-syksy-1357850/>

Lukea: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/lue-lukea-%C3%A4%C3%A4neen-kielen-kehitys-1710011/>

Ruokaileva lapsi: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/555272>

Kuvat: Papunetin kuvapankki, papunet.net, Elina Vanninen

Nukkuva lapsi: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/bebe-nenen-lapsi-nukkuva-vauva-3401066/>

Leluauto: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/auto-lelu-lapsuus-lapsi-poika-1577048/>

Legot: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/legojen-duplo-lego-v%C3%A4rik%C3%A4s-lelut-2458575/>

Emojit: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/emoji-smilie-whatsapp-tunteet-2762568/>

Bilaga 4:

Kuvat: Papunetin kuvapankki, papunet.net, Aino Ojala, Sergio Palao/ARASAAC, Elina Vanninen ja Paxtoncrafts Charitable Trust.

Bilaga 5:

Kuvat: Papunetin kuvapankki, papunet.net, Elina Vanninen, Sergio Palao/ARASAAC, Sergio Palao, Paxtoncrafts Charitable Trust, Annakaisa Ojanen ja Elina Vanninen, muokkaus Papunet

Kuva kahvila/kuppi: Papunetin kuvapankki, papunet.net, Sergio Palao, kuvat yhdistetty samaan kokonaisuuteen ja muokattu alkuperäisestä lisäämällä rakennukseen teksti KAHVILA

Kuva kirjasto: Papunetin kuvapankki, papunet.net, Sergio Palao/ARASAAC, muokattu alkuperäisestä lisäämällä rakennukseen teksti KIRJASTO

Bilaga 6:

Kuvat: Papunetin kuvapankki, papunet.net, Elina Vanninen ja Sergio Palao

Bilaga 7:

Kuvat: Papunetin kuvapankki, papunet.net, Elina Vanninen ja Sergio Palao

Bilaga 8:

Kuvat:

Papunetin kuvapankki, papunet.net, Aino Ojala, muokkaus Papunet

Papunetin kuvapankki, papunet.net, Elina Vanninen

Papunetin kuvapankki, papunet.net, Elina Vanninen, muokattu version alkuperäisestä

Papunetin kuvapankki, papunet.net, Sergio Palao/ARASAAC

Papunetin kuvapankki, papunet.net, Sergio Palao/ARASAAC, rajattu version alkuperäisestä

Papunetin kuvapankki, papunet.net, Sergio Palao/ARASAAC, muokkaus Papunet, rajattu version alkuperäisestä

Papunetin kuvapankki, papunet.net, Sergio Palao/ARASAAC, muokkaus Papunet, rajattu version alkuperäisestä

Bilaga 9:

Itkevä lapsi: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/1086469>

Ärsyyntynyt lapsi: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/832501>

Lapsi kirjoittaa: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/1408431>

Vihainen lapsi: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/photos/poika-teini-koulupoika-viha-2736659/>

Iloinen lapsi: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/1365347>

Pelästynyt lapsi: PixabayLicense

https://cdn.pixabay.com/photo/2016/02/17/14/17/person-1205140_340.jpg

Bilaga 10:

Charming girl Photo by: Shitota Yuri

<https://unsplash.com/photos/p0hDztR46cw>

<https://www.stockmann.com/category/lapset>

Bilaga 11:

Syksy: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/342726>

<https://www.stockmann.com/category/lapset>

Bilaga 12:

Talvi: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/lumi-talvi-puu-maisema-koivut-3260088/>

<https://www.stockmann.com/category/lapset>

Bilaga 13:

Kevät: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/birch-koivikon-mets%C3%A4-kev%C3%A4t-kev%C3%A4n-2127012/>

<https://www.stockmann.com/category/lapset>

Bilaga 14:

Kesä: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/koivu-lehto-mets%C3%A4-kev%C3%A4n-vihre%C3%A4t-2326324/>

<https://www.stockmann.com/category/lapset>

Bilaga 15:

Aamiainen: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/vilja-aamiainen-ateria-ruoka-kulho-898073/>

Ruisleipä: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/702110>

Tomaatti: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/689812>

Kurkku: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/kurkku-salaatti-ruoka-terveen-685704/>

Juusto: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/juusto-cheesy-l%C3%A4hikuva-v%C3%A4ri-kokki-1238395/>

Leikkeleet: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/1074566>

Salaatti: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/salaatti-vihre%C3%A4-ravitsemus-terve-3416335/>

Rote Paprika: Photo by: Justus Blümer, Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0)

<https://www.flickr.com/photos/justusbluemer/6045509136>

Porkkana: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/vihannes-porkkanat-ruoka-terveen-2485062/>

Lanttua: Public Domain

<https://pxhere.com/id/photo/670455>

Pizza: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/1056486>

Kaakao: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/suklaa-tehd%C3%A4-kaakao-pohjaton-rikas-642965/>

Omenamehu: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/mehu-apple-lasi-juoma-virkistyst%C3%A4-1584209/>

Vesilasi: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/lasi-vesilasi-l%C3%A4pin%C3%A4kyv%C3%A4-3080085/>

Kuvat: Papunetin kuvapankki, papunet.net, Elina Vanninen, Sergio Palao/ARASAAC, Jukka Nortunen, Kirsi Alastalo ja Arja Ala-Korpi.

Bilaga 16:

Marjat: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/mansikat-marjoja-punainen-hedelm%C3%A4t-2457464/>

Viinirypäle: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/sy%C3%B6t%C3%A4viksi-tarkoitettut-viiniryp%C3%A4leet-74344/>

Päärynä: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/bartlett-p%C3%A4%C3%A4ryn%C3%A4-p%C3%A4%C3%A4ryn%C3%A4-hedelm%C3%A4t-1269879/>

Appelsiini: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/1410785>

Banaani: Pixabay License

https://cdn.pixabay.com/photo/2016/07/08/18/05/banana-1504956_960_720.png

Omena: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/apple-punainen-omena-hedelm%C3%A4t-2743425/>

Ananas: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/ananas-hedelm%C3%A4t-vitamiinit-636562/>

Luumu: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/1101672>

Persikka: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/6114>

Vesimeloni: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/vesimeloni-hedelm%C3%A4t-terveys-2409368/>

Mansikka: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/marja-ruoka-tuoreet-hedelm%C3%A4t-1239306/>

Mustikka: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/marja-sininen-mustikka-ruoka-2271/>

Vadelma: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/marja-ruoka-tuoreet-hedelm%C3%A4t-2270/>

Kirsikka: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/marja-kirsikoiden-kirsikka-1836672/>

Puolukka: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/puolukka-syksy-punainen-marja-1678813/>

Punaherukka: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/mustaherukka-hedelm%C3%A4t-puutarha-826559/>

Mustaherukka: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/marja-mustaherukka-nippu-71565/>

Lakka: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/muurain-marjoja-marja-luonto-j%C3%A4nk%C3%A4-2130046/>

Bilaga 17:

Pannukakku: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/pannukakkuja-vaahterasiirappi-makea-2291908/>

Pannukakku 2: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/pannukakku-leivonta-j%C3%A4lkiruoka-3284030/>

Heldelmäsalaatti: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/hedelm%C3%A4salaattia-terve-ravitsemus-799436/>

Jäätelötikku: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/suklaa-kuuma-j%C3%A4%C3%A4tel%C3%B6-tikku-kes%C3%A4-1296012/>

Keksi: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/keksi-pikkuleip%C3%A4-suklaa-herkullinen-1832917/>

Marjapiirakka: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/kakku-luumu-kakku-streusel-kakku-1587097/>

Kakku: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/kakku-baked-leipoa-makea-kaloreita-3544619/>

Pulla: Papunetin kuvapankki, papunet.net, Hannu Luukannel

Kiisseli: Photo by Veronika Susova, Attribution-sharealike 3.0 unported (cc by-sa 3.0)

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Finnishkiisseli.jpg>

Bilaga 18:

Porkkanakeitto: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/porkkanat-keitto-tuore-keitto-ruoka-2157199/>

Hernekeitto: Photo by Anne Ansellia ja Minna Mökkönen

Hernekeitto 2: Photo by: Kari Sullivan Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0)

<https://www.flickr.com/photos/ilovemypit/4027490495/in/photolist-78TWBi-7fyXG-a4Qi3g-q2H8pB-CudaYh-4oMrRK-m5VCxK-4WSpnm-8Rnf7H-7F7ZdS-qj4G8b-8wGPDE-7jEdQR-4nqzVG-7Cka23-6gF66N-9x9nWz-85pk8v-5TNQTS-cJzj39-brGsm6-8kabT8-pG9JF-9efwy8-9FBT5S-7dy49n-miH6Z-51XN9R-7BY3H7-5TJvAc-4dzU3S-brGsdK-7BXJiA-bmF6pn-21EAU4V-kB9DpB-cWfr-TRZBrr-va1o1N-vrA1c8-23hTjrL-LvHUwE-CarcQB-7YKnfh-Pk1Kzh-TPDqv1-rpSj3e-atyjihi-cxSUH1-bhaDK>

Kalakeitto: Photo by Anne Ansellia ja Minna Mökkönen

Porkkanankeitto 2: PixabayLicense

<https://pixabay.com/en/carrots-soup-fresh-soup-food-soup-2157195/>

Kanakeitto: Photo by E4024, Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0)

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chicken_soup_in_Ankara.jpg

Punajuurikeitto: Photo by Djigiarov, Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 Generic (CC BY-NC-SA 2.0)

<https://www.flickr.com/photos/flickr-rob-i/11825074373>

Nakkikeitto: PixabayLicense

<https://pixabay.com/en/sausage-stew-noon-tips-1735153/>

Lihakeitto: Photo by Tiia Monto, Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0)

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Meat_soup_and_salad.jpg

Spaghetti Bolognese: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/photos/spagetti-bolognese-parmesan-sy%C3%B6d%C3%A4-787043/>

Pasta: Public Domain

<https://pxhere.com/en/photo/937321>

Makaronilaatikko: Photo by: Anne Ansellia ja Minna Mökkönen

Kanapasta: Photo by Audreys6 Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0)

<https://www.flickr.com/photos/89836183@N02/8234600529>

Pasta bolognese 2: Public Domain

<https://pxhere.com/tr/photo/885438>

Pinaattiohukaiset: Photo by: Quim Gil, Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0)

<https://www.flickr.com/photos/quimgil/4685351569>

Kalapuikot: Photo by Superbass Attribution-ShareAlike 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fishfinger1.jpg>

Lihapullat: Photo by Alpha, Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0)

<https://www.flickr.com/photos/avlxzy/2083739586>

Lihapullat 2: Photo by: Gavinr, Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 Generic (CC BY-NC-SA 2.0)

<https://www.flickr.com/photos/gavreh/6746531891>

Kasvispihvi: Photo by Soniya Gonyal, Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0)

<https://www.flickr.com/photos/soniagoyal/25154602981>

Falafel: Public Domain

<https://pxhere.com/en/photo/637672>

Free image Puree from Potatoes ([Free photobank torange.biz](https://torange.biz)) / ©torange.biz, Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0)

<https://torange.biz/fx/puree-potatoes-77451>

Lohkoperunat 1: Public Domain

<https://pxhere.com/en/photo/682308>

Perunat: Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0)

<http://pngimg.com/download/435>

Riisi: PixabayLicense

<https://pixabay.com/en/white-rice-japanese-meal-restaurant-2907724/>

Kuvat: Papunetin kuvapankki, papunet.net, Elina Vanninen, Sergio Palao/ARASAAC, Jukka Nortunen, Roope Ojanen, Toisto/Tuija Helkiö, Paxtoncrafts Charitable Trust ja Emma Kulo.

Lohkoperuna 2: Photo by: Anne Ansellia ja Minna Mökkönen

Tomaattikastike: Photo by: Michael Hoy, Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0)

<https://www.flickr.com/photos/mihoy/3039499398/in/photolist-5CAeh3-SZFjsC-X6KQxs-BzieU-kuV3KZ-p2tYQc-d4ryVm-X9B7CH-4VXi7w-gX8Kkr-fDn9C-VGtC9w-7m4HNY-82ryes-pu15tD-29RPAvu-ftXWZu-cUEtfh-7nd1Hi-8VADQL-94EZHK-7M9jBm-foGFNV-MhxFVs-23R9F53-fo13K4-rDPxtM-ee4B8u-fqCW97-9nXbim-mcu1dg-dY7SV4-8ermLV-pxmb9-mfLyLV-Cx3VDH-fHhnj1-fQwLuG-4XtDRT-9y5zt7-opZqWV-9LGpu4-cKzr1o-fqEFWS-pqMmBQ-4PxNVs-fqkexN-2a66MC8-84LN4y-8SkQDa>

Salaatti: Photo by: Anne Ansellia ja Minna Mökkönen

Bilagorna 19–23:

<https://www.stockmann.com/category/lapset>

Bilaga 24:

Ruisleipä: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/702110>

Tomaatti: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/689812>

Kurkku: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/kurkku-salaatti-ruoka-terveen-685704/>

Juusto: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/juusto-cheesy-l%C3%A4hikuva-v%C3%A4ri-kokki-1238395/>

Rote Paprika: Photo by: Justus Blümer, Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0)

<https://www.flickr.com/photos/justusbluemer/6045509136>

Kaakao: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/suklaa-tehd%C3%A4-kaakao-pohjaton-rikas-642965/>

Omenamehu: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/mehu-apple-lasi-juoma-virkistyst%C3%A4-1584209/>

Kuvat: Papunetin kuvapankki, papunet.net, Elina Vanninen, Jukka Nortunen ja Kirsi Alastalo

Bilaga 25:

Viinirypäle: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/sy%C3%B6t%C3%A4viksi-tarkoitettut-viiniryp%C3%A4leet-74344/>

Päärynä: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/bartlett-p%C3%A4%C3%A4ryn%C3%A4-p%C3%A4%C3%A4ryn%C3%A4-hedelm%C3%A4t-1269879/>

Appelsiini: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/1410785>

Banaani: PixabayLicense https://cdn.pixabay.com/photo/2016/07/08/18/05/banana-1504956_960_720.png

Omena: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/apple-punainen-omena-hedelm%C3%A4t-2743425/>

Luumu: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/1101672>

Vesimeloni: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/vesimeloni-hedelm%C3%A4t-terveys-2409368/>

Mansikka: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/marja-ruoka-tuoreet-hedelm%C3%A4t-1239306/>

Mustikka: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/marja-sininen-mustikka-ruoka-2271/>

Vadelma: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/marja-ruoka-tuoreet-hedelm%C3%A4t-2270/>

Puolukka: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/puolukka-syksy-punainen-marja-1678813/>

Mustaherukka: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/marja-mustaherukka-nippu-71565/>

Bilaga 26:

Leppäkerttu: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/photos/lepp%C3%A4kerttu-hy%C3%B6nteiset-punainen-2289225/>

Puolukka: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/photos/puolukka-mets%C3%A4-kasvi-luonto-varpu-2238383/>

Sieni: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/photos/k%C3%A4rp%C3%A4ssieni-sieni-2751467/>

Leskenlehti: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/photos/leskenlehti-kukka-kev%C3%A4t-427853/>

Ongen koho: Photo by Santeri Viitamäki, Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fishing_float.jpg

Linnunpesä: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/photos/linnunpes%C3%A4-lintu-pes%C3%A4-munat-luonne-314490/>

Talvimaisema: PixabayLicense

<https://pixabay.com/fi/photos/snow-talvi-vaaka-oksat-ruoho-sumu-83784/>

Siili: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/794338>

Pajunkissa: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/646339>

Rairuoho: Photo by: Jyväskylän seurakunta, Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 Generic (CC BY-NC-SA 2.0)

<https://www.flickr.com/photos/132327323@N04/19113593141>

Talvimaisema 2: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/1369937>

Lumiukot: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/1174907>

Kellukkeet: Public Domain

<https://pxhere.com/fi/photo/772792>